

Rapport

Toegangsprijsmonitor 2023/2024

Toegangsprijzen Nederlandse
sportaccommodaties

- Huib van Vugt | Peter van Eldert
- Bart van Bezooijen (Fontys Hogeschool) | Jelle Schoemaker (Hogeschool van Arnhem en Nijmegen) | Antoine Pannen (Fontys Hogeschool) | Bertrik Berfelo (Hogeschool van Arnhem en Nijmegen)

Toegangsprijsmonitor 2023/2024

Toegangsprijzen Nederlandse
sportaccommodaties

Met ondersteuning van het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport
(VWS)

Mulier Instituut

Huib van Vugt
Peter van Eldert

Voor meer informatie kunt u contact
opnemen met het Mulier Instituut.

© Mulier Instituut

Utrecht, juni 2024
www.mulierinstituut.nl
info@mulierinstituut.nl

Disclaimer

U mag delen uit deze publicatie overnemen op voorwaarde van bronvermelding:
Mulier Instituut, de titel van de publicatie en het jaar van uitgave.

Er gelden gebruiksvoorwaarden voor de foto's in deze publicatie. Neem foto's
daarom niet over zonder toestemming van het Mulier Instituut.

In samenwerking met

Hogeschool van Arnhem en
Nijmegen

Fontys Hogeschool

Over ons

Het Mulier Instituut doet sportonderzoek voor beleid en samenleving. Voor overheden, maatschappelijke organisaties, onderwijsinstellingen, sportorganisaties en bedrijven onderzoeken we allerlei thema's op het gebied van sport en sportief bewegen: van de sportdeelname van (groepen) Nederlanders tot de motorische vaardigheden van kinderen, en van diversiteit en inclusie in de sport tot de economische impact van sportevenementen.

Het Mulier Instituut is een onafhankelijke stichting zonder winstoogmerk.

Ons doel is bijdragen aan goed onderbouwd beleid, gericht op de bevordering van sport, sportief bewegen en versterking van de sportsector. Dit doen we op verschillende manieren:

We verzamelen data en monitoren de Nederlandse sportsector en beleidsprogramma's.

We ontwikkelen kennis en onderzoeksmethoden via verkennende en verdiepende studies.

We duiden onderzoeksuitkomsten en vertalen deze naar de beleidspraktijk.

We onderbouwen beleidsbeslissingen met expertise en advies.

We bieden gevraagd en ongevraagd duiding en reflectie in de rol van 'kritische vriend' van de sportsector.

We zetten ons in voor de bevordering van de sportwetenschap.

Afkortingen

Afkortingen

CBS	Centraal Bureau voor de Statistiek
CPI	Consumentenprijsindex

Inhoudsopgave

Toegangsprijzmonitor 2023/2024

Kerncijfers	5
1 Inleiding	7
1.1 Achtergrond	7
1.2 Doelstelling	7
1.3 Vraagstelling	8
1.4 Aanpak	8
2 Toegangsprijzen zwembaden	11
2.1 Los zwembadbezoek	11
2.2 Badenkaart	14
3 Toegangsprijzen ijsbanen	18
3.1 Los ijsbaanbezoek	18
3.2 Rittenkaarten	19
4 Toegangsprijzen klim- en blouderhallen	22
4.1 Klimhallen	22
4.2 Boulderhallen	23
5 Conclusie en reflectie	25
5.1 Toegangsprijzen	25
5.2 Reflectie	25
5.3 Vervolg	26
Bronnen	28
Bijlage 1 - Toegangsprijs zwembaden naar gemeentekennmerken	30

Toegangsprijmonitor 2023/2024

Zwembaden

- De gemiddelde toegangsprijs van een los zwembadbezoek in 2023/2024 is 6,01 euro. Voor een zwembad met een recreatief gedeelte (6,70 euro) en voor een (openbaar) zwembad op een recreatiepark (10,64 euro) zijn deze het hoogst.
- Ten opzichte van 2022/2023 zien we een reële stijging van de gemiddelde toegangsprijs van 2,9 procent voor een los zwembadbezoek.
- De gemiddelde toegangsprijs voor een zwembadbezoek met een badenkaart in 2023/2024 is 4,91 euro. Voor een zwembad met recreatief gedeelte (5,40 euro) en voor een (openbaar) zwembad op een recreatiepark (6,28 euro) zijn deze het hoogst.
- Ten opzichte van 2022/2023 zien we een reële stijging van de gemiddelde toegangsprijs voor een zwembadbezoek met een badenkaart van 2,1 procent.

IJsbanen

- De gemiddelde toegangsprijs van een los ijsbaanbezoek in 2023/2024 is 9,15 euro. Ten opzichte van 2022/2023 zien we een reële stijging van 3,4 procent.
- De gemiddelde toegangsprijs van een ijsbaanbezoek met een rittenkaart in 2023/2024 is 8,06 euro. Ten opzichte van 2022/2023 zien we een reële stijging van 3,9 procent.

Klimhallen

- De gemiddelde toegangsprijs voor een klimhal in 2023/2024 is 10,74 euro voor pupillen, 11,95 euro voor jeugd, 13,49 euro voor studenten en 14,50 euro voor volwassenen.
- Ten opzichte van 2022/2023 zien we een reële stijging van de toegangsprijs van 5,6 procent voor pupillen, 3,0 procent voor jeugd, 2,0 procent voor studenten en 1,7 procent voor volwassenen.

Boulderhallen

- De gemiddelde toegangsprijs voor een boulderhal in 2023/2024 is 10,27 voor pupillen, 11,37 euro voor jeugd, 11,66 voor studenten en 13,57 euro voor volwassenen.
- Ten opzichte van 2022/2023 zien we een reële stijging van de toegangsprijs van 7,7 procent voor pupillen, 11,9 procent voor jeugd, 1,1 procent voor studenten en 8,7 procent voor volwassenen.

Inleiding

In dit hoofdstuk schetsen we de achtergrond, doelstelling, vraagstelling en aanpak van het onderzoek. Daarnaast presenteren we een leeswijzer.

1.1 Achtergrond

Sportaccommodaties zijn een belangrijk onderdeel van het Nederlandse sportlandschap. In 2022 gebruikte 45 procent van de Nederlanders van 12 jaar of ouder een overdekte sportaccommodatie om te sporten (Ruikes & Aarnink, 2023). Verder besteedden gemeenten het merendeel (73% in 2022) van het gemeentelijke sportbudget aan sportaccommodaties (Van Eldert, 2023).

Om de exploitatiekosten van sportaccommodaties te dekken, genereren exploitanten van sportaccommodaties inkomsten uit losse entree. Op landelijk niveau zien we bijvoorbeeld dat exploitanten van private sportaccommodaties¹ ongeveer 53 procent van de inkomsten halen uit entree- en lesgelden (CBS Statline, z.d.). In deze rapportage, de Toegangsrijksmonitor, onderzoeken we de losse entree via de toegangsprijzen die exploitanten van sportaccommodaties daarvoor rekenen. Dit doen we voor zwembaden, ijsbanen en klim- en boulderhallen.

In 2016 startten het Mulier Instituut en de Hogeschool van Arnhem en Nijmegen (HAN) met onderzoek naar de toegangsprijzen van zwembaden, ijsbanen en klim- en boulderhallen. In 2019 sloot Fontys Hogeschool (Fontys) met de opleiding SPECO Sportmarketing aan bij het onderzoeksteam. Tot en met 2020 rapporteerden we over de toegangsprijzen in de rapportage van de contributiemonitor. Sinds 2021 rapporteren we hier apart over in de Toegangsrijksmonitor.

In deze rapportage presenteren we de resultaten van de achtste peiling van de toegangsprijzen over het seizoen 2023/2024.

1.2 Doelstelling

Het doel van de Toegangsrijksmonitor is om de toegangsprijzen van zwembaden, ijsbanen en klim- en boulderhallen in kaart te brengen en deze door de tijd te vergelijken.

¹ Het CBS definieert voor deze statistiek exploitanten van private sportaccommodaties als commerciële (eenmanszaken, nv's en bv's) en niet-commerciële organisaties (stichtingen) die staan ingeschreven bij de Kamer van Koophandel, met als hoofdactiviteit de exploitatie van één of meer accommodaties. Dit zijn overigens niet de enige typen exploitanten van sportaccommodaties in Nederland. Een groot deel van de sportaccommodaties wordt door gemeenten geëxploiteerd (Van Eldert & Van der Heijden, 2023).

1.3 Vraagstelling

In dit onderzoek beantwoorden we de volgende vragen:

Welke ontwikkeling zien we in de toegangsprijzen voor zwembaden?

Welke ontwikkeling zien we in de toegangsprijzen voor ijsbanen?

Welke ontwikkeling zien we in de toegangsprijzen voor klim- en boulderhallen?

1.4 Aanpak

Dataverzameling

In dit onderzoek registreren we de toegangsprijzen van sportaccommodaties aan de hand van deskresearch. Studenten van de HAN en Fontys en onderzoeksassistenten van het Mulier Instituut zoeken op de websites van zwembaden², ijsbanen en klim- en boulderhallen de toegangsprijzen. Vervolgens controleren onderzoekers van het Mulier Instituut, de HAN en Fontys de geregistreerde gegevens en corrigeren deze waar nodig. Voor de huidige peiling vond de dataverzameling eind 2023 plaats.

Sinds het seizoen 2016/2017 onderzoeken we elk jaar de toegangsprijzen voor zwembaden en ijsbanen. Klim- en boulderhallen nemen we sinds 2018/2019 mee. In deze rapportage laten we voor klim- en boulderhallen echter alleen de resultaten van de afgelopen twee peilingen (2022/2023 en 2023/2024) zien, omdat de steekproef uit eerdere peilingen niet meer overeenkomt.³ In de peiling van 2018/2019 namen we eenmalig ook de toegangsprijzen voor loopevenementen mee.

Voor ijsbanen en klim- en boulderhallen hebben we, op basis van nieuwe informatie, met terugwerkende kracht enkele correcties doorgevoerd in de resultaten over 2022/2023. Hierdoor wijken de resultaten over 2022/2023 af van de resultaten die we presenteerden in de Toegangsprijzmonitor 2022/2023 (Van Vugt, et al., 2023).

Voor het onderzoek halen we een lijst met Nederlandse (openbare) zwembaden, ijsbanen en klim- en boulderlocaties uit de Database SportAanbod (DSA) van het

² In dit onderzoek focussen we op openbare zwembaden. Openbare zwembaden zijn zwemaccommodaties waar het publiek tegen betaling kan zwemmen, al dan niet in combinatie met andere activiteiten (Hollander & Aarnink, 2023). Dit zijn voornamelijk gemeentelijke zwembaden en commercieel geëxploiteerde zwembaden.

³ De resultaten uit eerdere peilingen staan in de toegangsprijzmonitor 2022/2023 (Van Vugt, et al., 2023).

Mulier Instituut. Voor de klim- en boulderlocaties focussen we op 'eigenstandige' hallen⁴. Inpandige klim- en boulderwanden in een sporthal, gymzaal, klimbos of openbaar toegankelijke buitenklimwanden laten we dus buiten beschouwing.

In deze peiling brengen we de toegangsprijzen in kaart van 70 procent van de zwembaden en van alle ijsbanen (**tabel 1.1**). Voor klim- en boulderhallen vinden we van respectievelijk 94 procent en 91 procent de toegangsprijzen. Voor zwembaden en ijsbanen registreren we naast de toegangsprijzen voor een los bezoek ook de prijzen van badenkaarten en rittenkaarten. Niet elke zwembad of ijsbaan hanteert een badenkaart of rittenkaart, waardoor het aantal observaties lager ligt dan bij losse bezoeken.

Tabel 1.1
Sportaccommodaties in Toegangsprijzmonitor 2023/2024, naar type
(in absolute aantallen en procenten)

Type sportaccommodatie	Aantal in Toegangsprijzmonitor	Aantal in DSA in 2023	Dekking*
Zwembad	363	515	70%
Ijsbaan	21	21	100%
Klimhal	34	36	94%
Boulderhal	53	58	91%

Bron: Mulier instituut/HAN/Fontys, databestand Toegangsprijzmonitor 2023/2024; Mulier Instituut, Database SportAanbod (DSA).

Bewerking: Mulier Instituut.

De dekking is niet voor alle typen sportaccommodaties 100 procent, omdat exploitanten van enkele sportaccommodaties geen prijzen vermelden op de website of ze andere vormen van entree hanteren (bijvoorbeeld uitsluitend abonnementsvormen).

In het kader van de Toegangsprijzmonitor (en Contributiemonitor (Van Vugt, et al., 2024)) organiseerden we dit jaar in mei 2024 voor het eerst een eerste indruk sessie voor belanghebbenden. Tijdens deze sessie lieten we de conceptresultaten zien aan brancheorganisaties en sportbonden, waarvan we type sportaccommodatie of de sporttak meenamen in de huidige peiling.⁵ Het doel van de sessie was om een eerste indruk te geven in de resultaten en input op te halen voor de duiding van de resultaten. De sessie was erg waardevol en we bedanken daarom de deelnemers voor hun input.

Kanttekeningen

Mogelijk zijn niet van alle zwembaden, ijsbanen en klim- en boulderhallen de websites actueel en werken ze nieuwe toegangsprijzen met 'vertraging' bij. Daarnaast verwachten we dat de toegangsprijzen van relatief kleine

⁴ Dit kunnen commerciële en niet-commerciële hallen zijn.

⁵ Voor deze sessie nodigden we de volgende partijen uit: NOC*NSF, Vereniging Sport en Gemeenten (VSG), Platform Ondernemende Sportaanbieders (POS), Vereniging Werkgevers in Zwembaden en Zwemscholen (WiZZ), Vereniging Kunstijsbanen Nederland, Branchevereniging Klimsport (BKS), Federatie van Nederlandse Ruitersportcentra (FNRS), Ministerie van VWS, NBB, KNGU, KNKV, KNHS, KNRB, Rugby Nederland, KNLTB, KNVB, KNZB & KNSB.

sportaccommodaties vaker ontbreken, doordat deze accommodaties geen website hebben of hier niet de toegangsprijzen op plaatsen.

Ontwikkeling door de tijd

In deze rapportage laten we de ontwikkeling van de toegangsprijzen tussen 2022/2023 en 2023/2024 zien. Hierbij laten we eerst de nominale prijsontwikkeling zien. Dit is het verschil tussen de bedragen in beide seizoenen.

Daarnaast rekenen we de reële prijsontwikkeling uit. Dit doen we door de inflatie te verrekenen met de nominale prijsontwikkeling. Hiervoor gebruiken we de consumentenprijsindex (CPI) van het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS). De CPI is een indexcijfer dat het prijsverloop weergeeft van een pakket goederen en diensten zoals Nederlandse huishoudens dit gemiddeld aanschaffen (CBS, z.d.), weergegeven als procentuele verandering ten opzichte van dezelfde periode in het jaar daarvoor. In deze rapportage gebruiken we het CPI-cijfer van januari 2023 en januari 2024. Voor 2023 (januari 2023 t.o.v. januari 2022) was dat 7,6 procent en voor 2024 (januari 2024 t.o.v. januari 2023) 3,2 procent (CBS Statline, 2023).

Leeswijzer

In hoofdstuk 2 gaan we in op de toegangsprijzen voor zwembaden. Vervolgens beschrijven we in hoofdstuk 3 de toegangsprijzen voor ijsbanen. In hoofdstuk 4 brengen we de toegangsprijzen voor klim- en boulderhallen in beeld. Tot slot staat in hoofdstuk 5 de conclusie.

Toegangsprijzen zwembaden

In dit hoofdstuk gaan we in op de toegangsprijzen voor zwembaden. Hierbij laten we de tarieven zien voor losse kaartjes en badenkaarten. Badenkaarten zijn toegangskaarten om meerdere keren te zwemmen, tegen een gereduceerd tarief. Abonnementen laten we buiten beschouwing.

2.1 Los zwembadbezoek

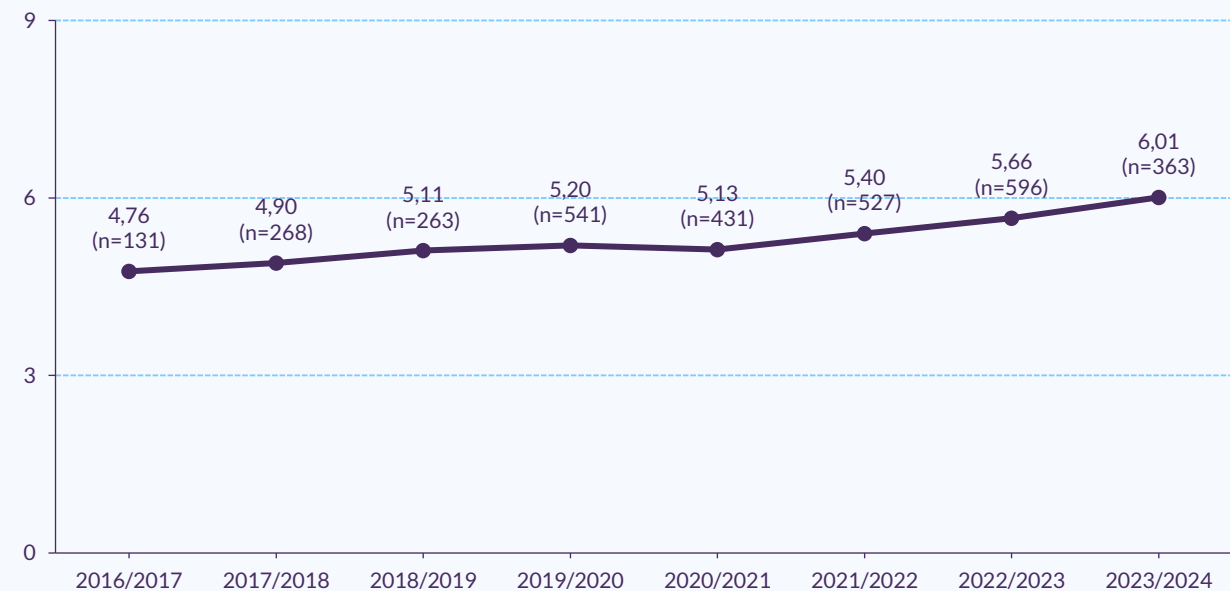
Gemiddelde toegangsprijs

De gemiddelde toegangsprijs voor een los zwembadbezoek in 2023/2024 is 6,01 euro ([figuur 2.1](#)). Dit is 0,35 euro hoger dan in 2022/2023.

Figuur 2.1

Gemiddelde toegangsprijs los zwembadbezoek in 2016/2017 t/m 2023/2024

(in euro's)

Bron: Mulier instituut/HAN/Fontys, databestand Toegangsprijzmonitor 2023/2024.

De gemiddelde toegangsprijs voor een los zwembadbezoek steeg tussen 2022/2023 en 2023/2024 met 6,2 procent ([tabel 2.1](#)). Wanneer we de inflatie verrekenen, dan zien we een reële stijging van 2,9 procent.

Tabel 2.1

Ontwikkeling gemiddelde toegangsprijs los zwembadbezoek tussen 2022/2023 en 2023/2024, met en zonder verrekening consumentenprijsindex (CPI)

(in procenten)

	2023/2024 t.o.v. 2022/2023
Zonder CPI-verrekening	6,2
Met CPI-verrekening	2,9

Bron: Mulier instituut/HAN/Fontys, databestand Toegangsprijsmonitor 2023/2024.

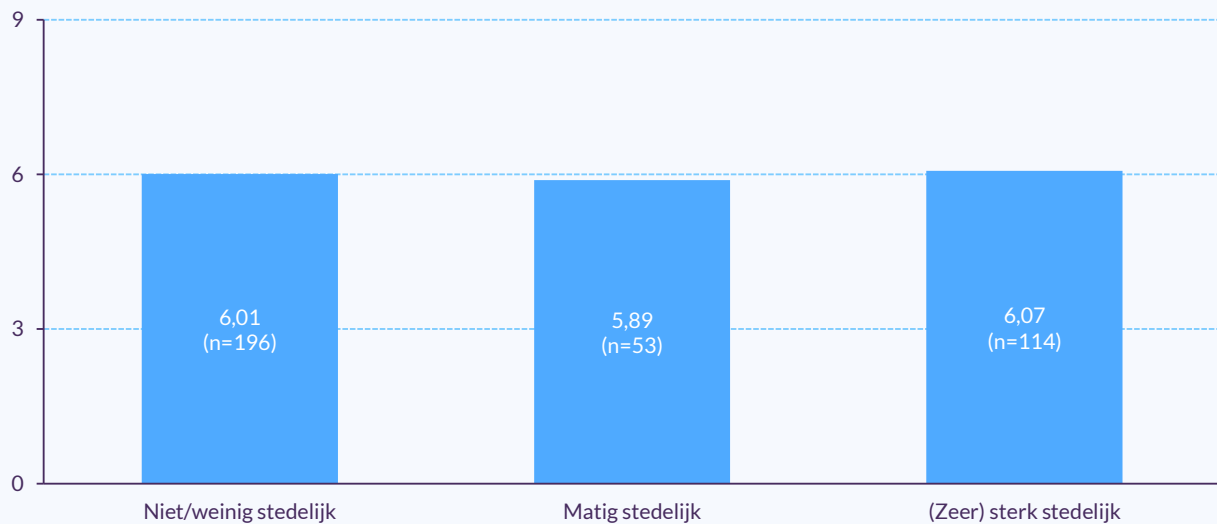
Verschillen naar gemeentekennmerken

De gemiddelde toegangsprijs voor een los zwembadbezoek is ongeveer gelijk voor de drie stedelijkheidscategorieën ([figuur 2.2](#)). In (zeer) sterk stedelijke gemeenten is de toegangsprijs het hoogst (6,07 euro) en in matig stedelijke gemeenten het laagst (5,89 euro). Dit is een verschil van 0,18 euro. De gemiddelde toegangsprijs voor een los zwembadbezoek is 0,40 euro hoger in gemeenten waar het gemiddelde jaarinkomen van inwoners boven het Nederlands gemiddelde ligt ([tabel B1.1](#) in bijlage 1).

Figuur 2.2

Gemiddelde toegangsprijs los zwembadbezoek in 2023/2024, naar stedelijkheid

(in euro's)

Bron: Mulier instituut/HAN/Fontys, databestand Toegangsprijsmonitor 2023/2024.

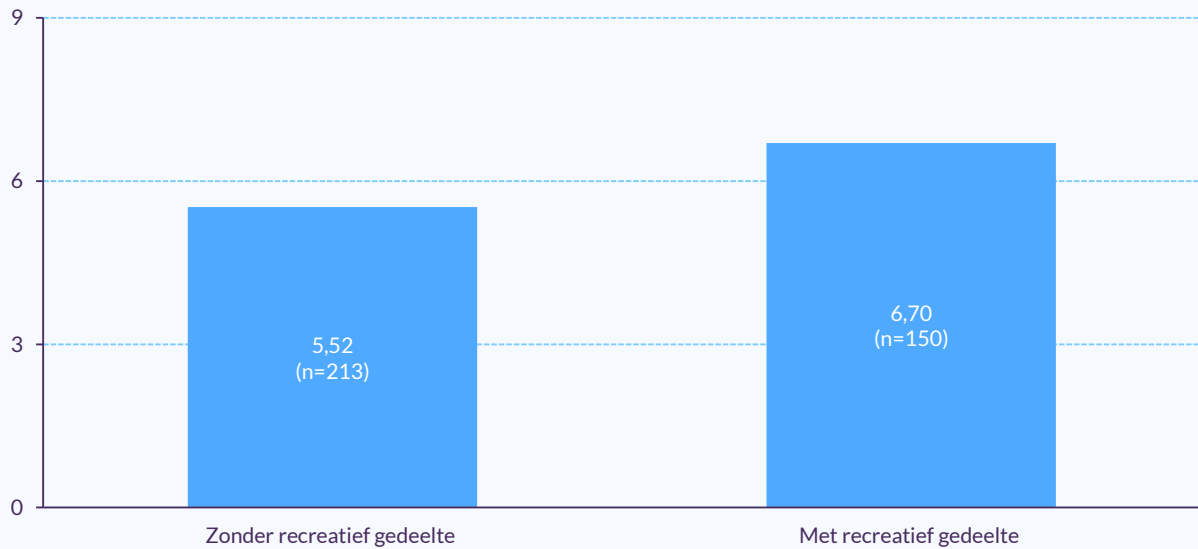
Verschillen naar type zwembad

De gemiddelde toegangsprijs voor een los zwembadbezoek van een zwembad met een recreatief gedeelte (6,70 euro) is hoger dan die van een zwembad zonder recreatief gedeelte (5,52 euro; [figuur 2.3](#)).

Figuur 2.3

Gemiddelde toegangsprijs los zwembadbezoek in 2023/2024, met en zonder recreatief gedeelte

(in euro's)

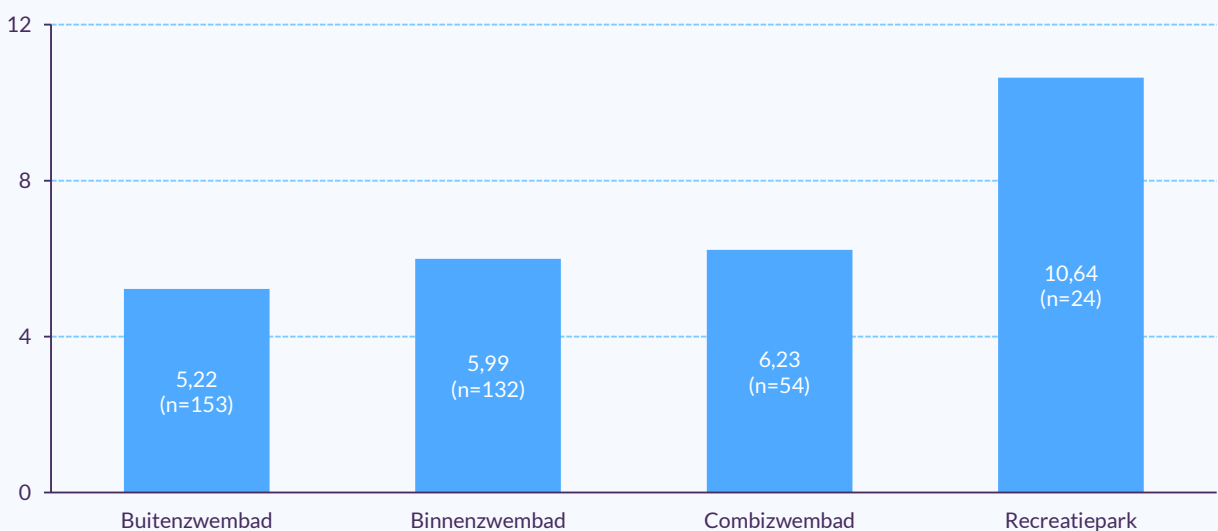
Bron: Mulier instituut/HAN/Fontys, databestand Toegangsprijzmonitor 2023/2024.

De gemiddelde toegangsprijs voor een los zwembadbezoek in 2023/2024 is voor een buitenzwembad 5,22 euro, voor een binnenzwembad 5,99 euro, 6,23 euro voor een combizwembad en voor een (semi-openbaar) zwembad in een recreatiepark 10,64 euro (figuur 2.4).

Figuur 2.4

Gemiddelde toegangsprijs los zwembadbezoek in 2023/2024, voor buiten-, binnen- en combizwembad en (semi-openbaar) zwembad in een recreatiepark

(in euro's)

Bron: Mulier instituut/HAN/Fontys, databestand Toegangsprijzmonitor 2023/2024.

2.2 Badenkaart

Gemiddelde toegangsprijs

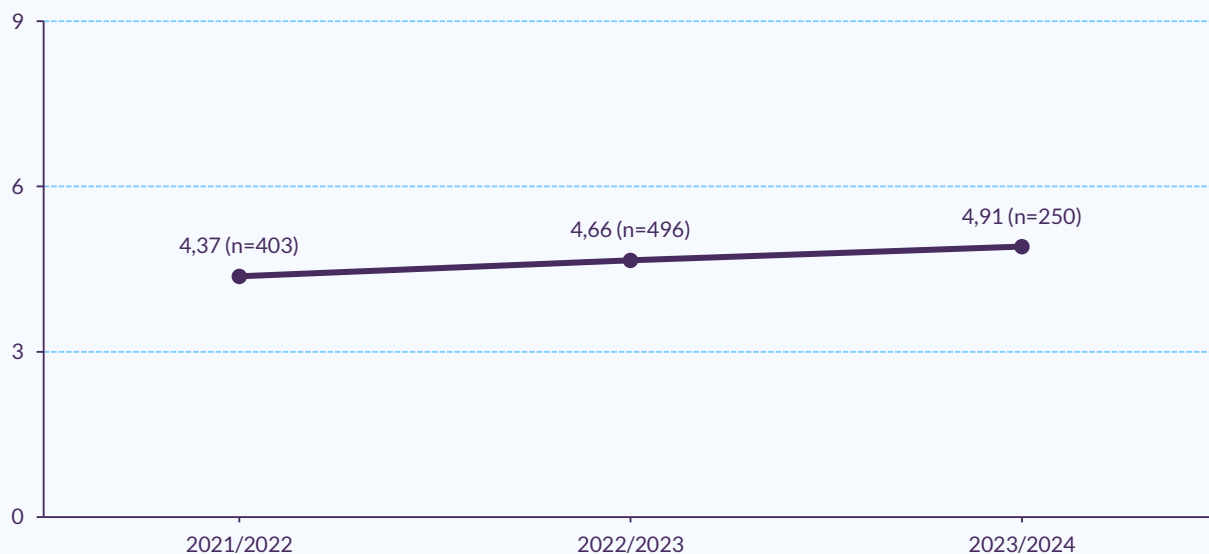
Badenkaarten zijn toegangskaarten om meerdere keren te zwemmen, tegen een gereduceerd tarief. In deze paragraaf rekenen we de prijs van een badenkaart om naar de toegangsprijs per zwembadbezoek.

De gemiddelde toegangsprijs voor een zwembadbezoek met een badenkaart in 2023/2024 is 4,91 euro ([figuur 2.5](#)). Dit is 0,25 euro hoger dan in 2022/2023.

Figuur 2.5

Gemiddelde toegangsprijs zwembadbezoek met badenkaart van 2021/2022 t/m 2023/2024

(in euro's)

Bron: Mulier instituut/HAN/Fontys, databestand Toegangsprijmonitor 2023/2024.

De gemiddelde toegangsprijs voor een zwembadbezoek met een badenkaart steeg tussen 2022/2023 en 2023/2024 met 5,4 procent ([tabel 2.2](#)). De reële stijging bedraagt 2,1 procent.

Tabel 2.2

Ontwikkeling gemiddelde toegangsprijs zwembadbezoek met badenkaart tussen 2022/2023 en 2023/2024, met en zonder verrekening consumentenprijsindex (CPI)

(in procenten)

	2023/2024 t.o.v. 2022/2023
Zonder CPI-verrekening	5,4
Met CPI-verrekening	2,1

Bron: Mulier instituut/HAN/Fontys, databestand Toegangsprijmonitor 2023/2024.

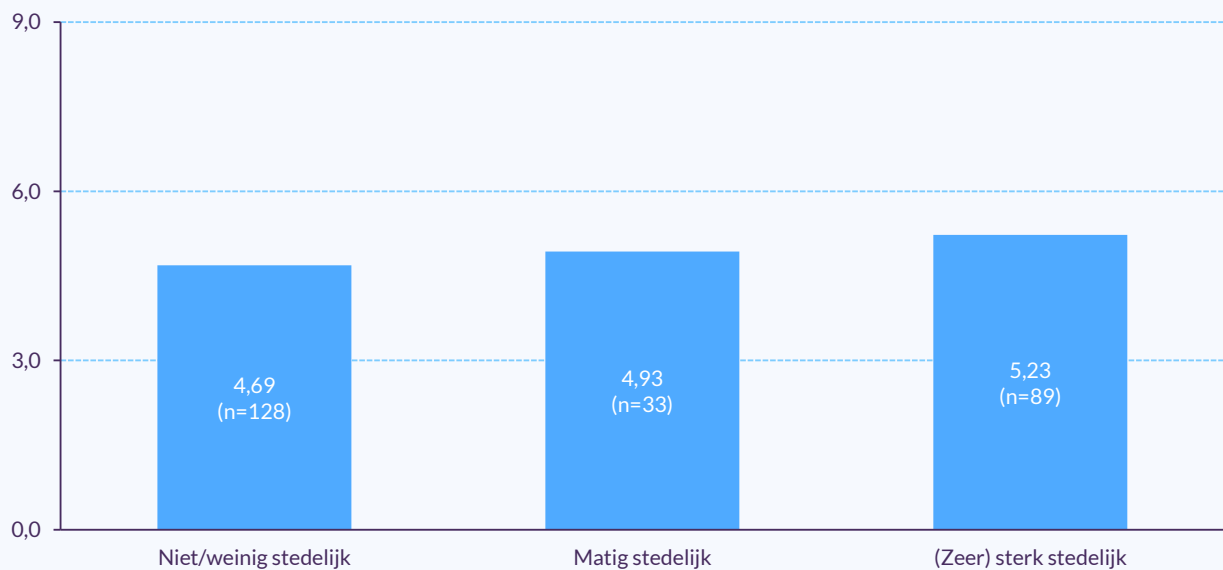
Verschillen naar gemeentekennmerken

De gemiddelde toegangsprijs van een zwembadbezoek met badenkaart is hoger in sterker verstedelijkte gemeenten ([figuur 2.6](#)). In een niet tot weinig stedelijke gemeente is de gemiddelde toegangsprijs 0,54 euro lager dan in een (zeer) sterk stedelijke gemeente. De gemiddelde toegangsprijs voor een zwembadbezoek met een badenkaart is 0,34 euro hoger in gemeenten waar het gemiddelde jaarinkomen boven het Nederlands gemiddelde ligt ([tabel B1.2](#) in bijlage 1).

Figuur 2.6

Gemiddelde toegangsprijs zwembadbezoek met badenkaart in 2023/2024, naar stedelijkheid

(in euro's)

Bron: Mulier instituut/HAN/Fontys, databestand Toegangsprijsmonitor 2023/2024.

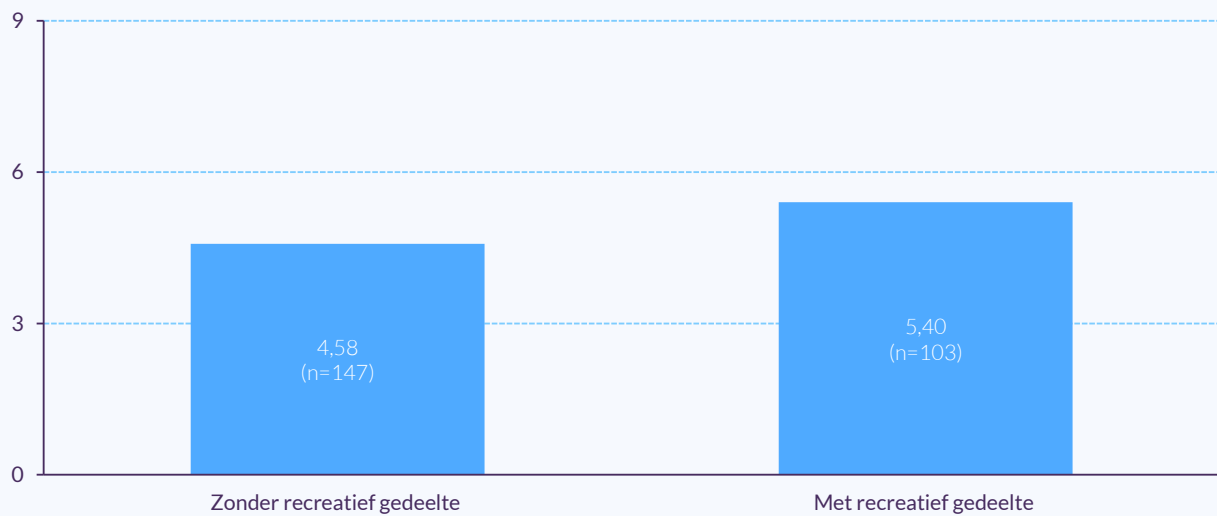
Verschillen naar type zwembad

De gemiddelde toegangsprijs voor een zwembadbezoek met badenkaart van een zwembad met een recreatief gedeelte (5,40 euro) is hoger dan die van een zwembad zonder recreatief gedeelte (4,58 euro) ([figuur 2.7](#)). Dit is een verschil van 0,82 euro.

Figuur 2.7

Gemiddelde toegangsprijs zwembadbezoek met badenkaart 2023/2024, met en zonder recreatief gedeelte

(in euro's)

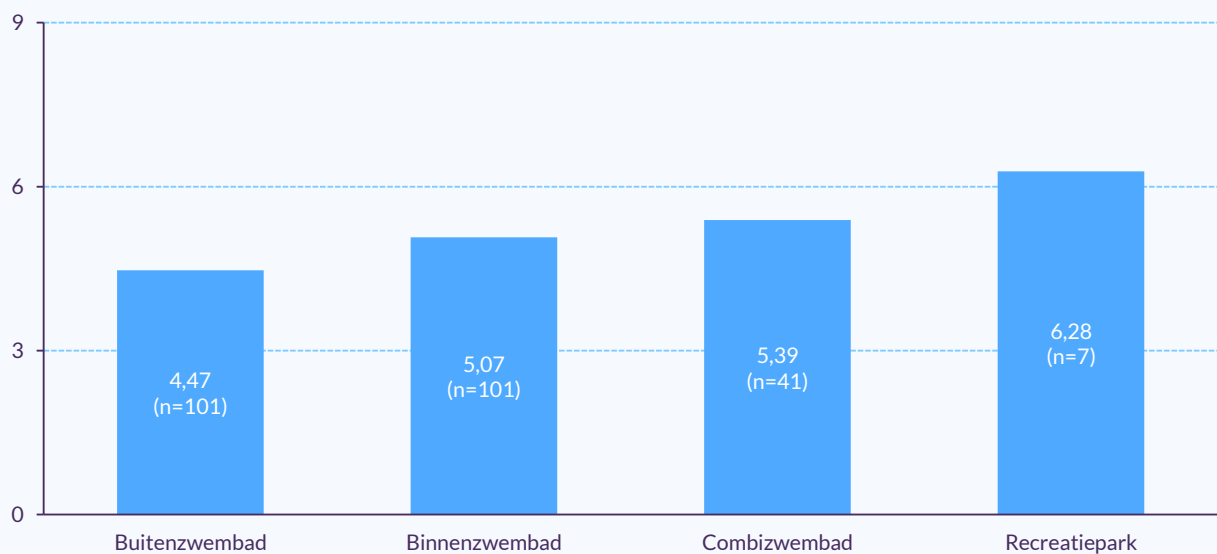
Bron: Mulier instituut/HAN/Fontys, databestand Toegangsprijsmonitor 2023/2024.

De gemiddelde toegangsprijs voor een zwembadbezoek met badenkaart in 2023/2024 is voor een buitenzwembad 4,47 euro, voor een binnenzwembad 5,07 euro, 5,39 voor een combizwembad en voor een (semi-openbaar) zwembad in een recreatiepark 6,28 euro ([figuur 2.8](#)).

Figuur 2.8

Gemiddelde toegangsprijs zwembadbezoek met badenkaart in 2023/2024, voor buiten-, binnen- en combizwembad en (semi-openbaar) zwembad in een recreatiepark

(in euro's)

Bron: Mulier instituut/HAN/Fontys, databestand Toegangsprijsmonitor 2023/2024.

Prijsverschil los bezoek en badenkaart

Het prijsverschil in 2023/2024 tussen een los zwembadbezoek en een zwembadbezoek met een badenkaart is 1,10 euro ([tabel 2.3](#)). Daarmee kost een los zwembadkaartje 18,3 procent meer dan een zwembadbezoek met een badenkaart. Dit relatieve verschil is een 0,6 procentpunt hoger dan in de vorige peiling in 2022/2023.

Tabel 2.3

Absoluut en relatief verschil toegangsprijs zwembadbezoek tussen een los bezoek en een bezoek met badenkaart

	Los bezoek (in € per bezoek)	Bezoek met badenkaart (in € per bezoek)	Absoluut verschil (in €)	Relatief verschil (als % van prijs los bezoek)
2021/2022	5,40	4,37	1,03	19,1
2022/2023	5,66	4,66	1,00	17,7
2023/2024	6,01	4,91	1,10	18,3

Bron: Mulier instituut/HAN/Fontys, databestand Toegangsprijsmonitor 2023/2024.

Toegangsprijzen ijsbanen

In dit hoofdstuk gaan we in op de toegangsprijzen voor ijsbanen. Hierbij laten we de tarieven zien voor losse kaartjes en rittenkaarten. Rittenkaarten zijn toegangskaarten om meerdere keren te schaatsen, tegen een gereduceerd tarief. Abonnementen laten we buiten beschouwing.

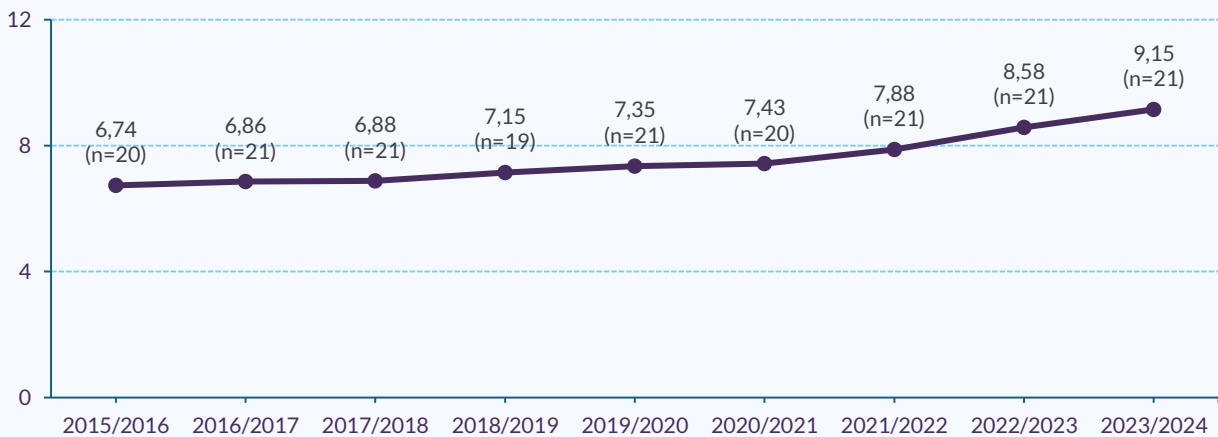
3.1 Los ijsbaanbezoek

De gemiddelde toegangsprijs voor een los ijsbaanbezoek in 2023/2024 is 9,15 euro (figuur 3.1). In de vorige peiling (2022/2023) was dit 0,57 euro lager.

Figuur 3.1

Gemiddelde toegangsprijs los ijsbaanbezoek in 2015/2016 t/m 2023/2024*

(in euro's)

Bron: Mulier instituut/HAN/Fontys, databestand Toegangsprijzmonitor 2023/2024.

* Met terugwerkende kracht hebben we enkele correcties doorgevoerd in de resultaten over het seizoen 2022/2023. Hierdoor wijken de resultaten over 2022/2023 af van de resultaten die we presenteerden in de Toegangsprijzmonitor 2022/2023 (Van Vugt, et al., 2023).

De gemiddelde toegangsprijs voor een los ijsbaanbezoek steeg tussen 2022/2023 en 2023/2024 met 6,7 procent (tabel 3.1). De reële stijging bedraagt 3,4 procent.

Tabel 3.1

Ontwikkeling gemiddelde toegangsprijs los ijsbaanbezoek tussen 2022/2023 en 2023/2024, met en zonder verrekening consumentenprijsindex (CPI)

(in procenten)

	2023/2024 t.o.v. 2022/2023
Zonder CPI-verrekening	6,7
Met CPI-verrekening	3,4

Bron: Mulier instituut/HAN/Fontys, databestand Toegangsprijzmonitor 2023/2024.

Een los bezoek aan ijsbaan De Meent is het goedkoopst (6,70 euro) en een los bezoek aan ijsbaan Thialf het duurst (13,50 euro) in 2023/2024 (tabel 3.2). Het verschil tussen de goedkoopste en de duurste ijsbaan is 6,80 euro.

Tabel 3.2

Toegangsprijs volwassenen los ijsbaanbezoek per ijsbaan van 2015/2016 t/m 2023/2024**

(in euro's)

	2015/ 2016	2016/ 2017	2017/ 2018	2018/ 2019	2019/ 2020	2020/ 2021	2021/ 2022	2022/ 2023	2023/ 2024
De Meent*	5,50	5,60	5,80	5,80	5,90	5,90	6,10	6,20	6,70
Silverdome PWA	7,50	7,50	7,50	7,50	7,50	6,00	6,00	7,00	7,50
Ijsbaan Ireen Wüst*	6,35	6,40	6,45	6,55	6,75	6,80	7,00	7,10	7,55
Glanerbrook*	5,75	5,90	5,95	6,20	6,40	6,95	6,95	7,95	7,75
IJshal de Vliet***	5,00	5,10	5,50	5,50	6,00	6,00	6,50	7,00	8,00
Kennemerland Kunstijsbaan*	6,30	6,50	6,60	7,00	7,00	7,20	7,50	8,70	8,30
De Scheg*	6,80	6,95	7,10	7,50	7,75	8,05	8,05	7,95	8,35
Schaatsbaan Rotterdam*	5,00	5,50	5,00	5,50	6,75	n.b.	7,50	7,50	8,50
Twente Ijsbaan*	6,75	6,75	7,00	7,25	7,25	7,75	7,75	8,25	8,50
IJssportcentrum Eindhoven*	8,00	8,00	6,50	n.b.	7,00	7,00	7,50	8,00	8,80
Kardinge*	6,50	7,25	7,40	7,70	7,80	8,10	8,35	8,50	8,80
Kunstijsbaan Breda*	6,30	6,35	6,40	6,65	7,00	7,30	7,60	8,40	8,90
De Westfries*	6,50	6,50	6,70	7,00	7,00	7,60	7,60	8,50	8,90
Sportboulevard Dordrecht	n.b.	5,60	5,60	n.b.	7,00	7,30	7,65	8,80	9,25
Elfstedenhal*	6,50	6,50	6,50	7,00	7,00	7,00	7,50	9,00	9,50
IJsscomplex Jaap Eden*	6,80	6,90	7,20	7,70	7,80	8,10	8,50	9,00	9,60
Triavium	7,25	7,25	7,40	7,75	8,00	9,35	9,00	9,15	9,80
De Uithof*	8,00	8,00	8,00	8,25	8,45	7,00	8,50	10,50	11,00
Sportiom	7,95	8,95	8,95	8,00	8,00	6,40	10,00	9,20	11,50
De Vechtsebanen*	8,50	8,50	9,00	9,00	9,50	9,50	10,50	11,00	11,50
Thialf*	7,50	8,00	8,00	8,00	8,50	9,25	9,50	12,50	13,50
Gemiddeld	6,74 (n=20)	6,86 (n=21)	6,88 (n=21)	7,15 (n=19)	7,35 (n=21)	7,43 (n=20)	7,88 (n=21)	8,58 (n=21)	9,15 (n=21)

Bron: Mulier instituut/HAN/Fontys, databestand Toegangsprijmonitor 2023/2024.

* Ijsbaan met een 400-meter baan.

** Met terugwerkende kracht hebben we enkele correcties doorgevoerd in de resultaten over het seizoen 2022/2023. Hierdoor wijken de resultaten over 2022/2023 af van de resultaten die we presenteerden in de Toegangsprijmonitor 2022/2023 (Van Vugt, et al., 2023).

*** IJshal de Vliet is de nieuwe naam van Schaatsshal Leiden.

3.2 Rittenkaarten

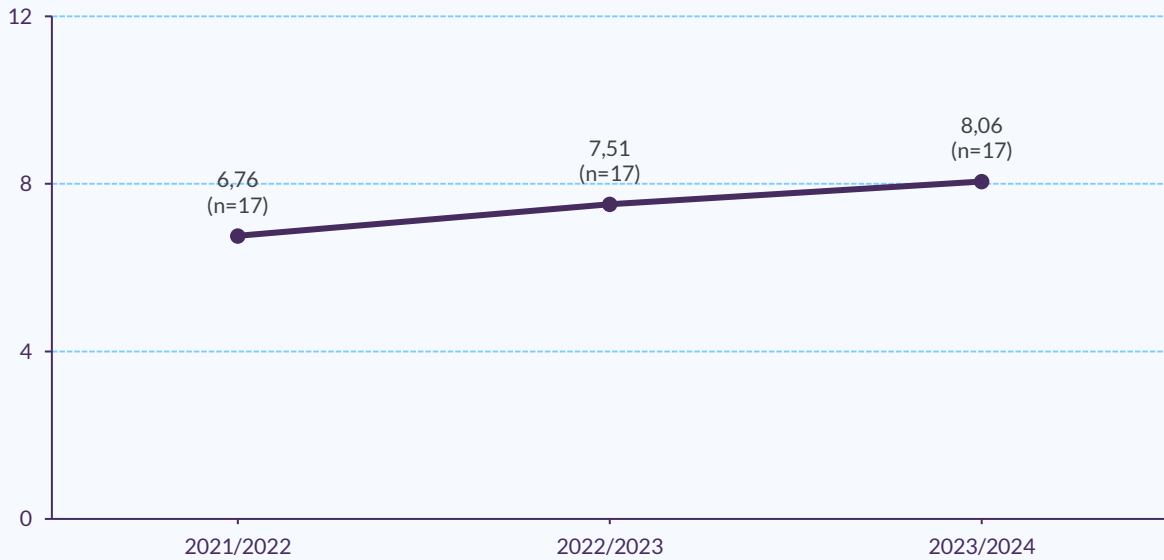
Rittenkaarten zijn toegangskarten om meerdere keren te schaatsen, tegen een gereduceerd tarief. In deze paragraaf rekenen we de prijs van een rittenkaart om naar de toegangsprijs per ijsbaanbezoek.

De gemiddelde toegangsprijs voor een ijsbaanbezoek met een rittenkaart in 2023/2024 is 8,06 euro ([figuur 3.2](#)). Dit is 0,45 euro hoger dan in 2022/2023.

Figuur 3.2

Gemiddelde toegangsprijs ijsbaanbezoek met rittenkaart in 2021/2022 t/m 2023/2024*

(in euro's)

Bron: Mulier instituut/HAN/Fontys, databestand Toegangsprijsmonitor 2023/2024.

* Met terugwerkende kracht hebben we enkele correcties doorgevoerd in de resultaten over het seizoen 2022/2023. Hierdoor wijken de resultaten over 2022/2023 af van de resultaten die we presenteerden in de Toegangsprijsmonitor 2022/2023 (Van Vugt, et al., 2023).

De gemiddelde toegangsprijs voor een ijsbaanbezoek met rittenkaart steeg tussen 2022/2023 en 2023/2024 met 7,3 procent ([tabel 3.3](#)). De reële stijging bedraagt 3,9 procent.

Tabel 3.3

Ontwikkeling gemiddelde toegangsprijs ijsbaanbezoek met rittenkaart tussen 2022/2023 en 2023/2024, met en zonder verrekening consumentenprijsindex (CPI)

(in procenten)

	2023/2024 t.o.v. 2022/2023
Zonder CPI-verrekening	7,3
Met CPI-verrekening	3,9

Bron: Mulier instituut/HAN/Fontys, databestand Toegangsprijsmonitor 2023/2024.

De toegangsprijs met rittenkaart is bij ijsbaan De Meent het laagst (6,03 euro) en bij ijsbaan Thialf het hoogst (11,60 euro) in 2023/2024 ([tabel 3.4](#)). Het verschil tussen de laagste en hoogste tarief met een rittenkaart is 5,57 euro.

Tabel 3.4**Toegangsprijs ijsbaanbezoek met rittenkaart per ijsbaan in 2023/2024**

(in euro's)

Ijsbaan	Prijs rittenkaart	Aantal ritten	Prijs per rit
De Meent	60,30	10	6,03
IJscocomplex Jaap Eden	68,90	10	6,89
IJshal de Vliet*	72,00	10	7,20
Schaatsbaan Rotterdam	72,50	10	7,25
De Scheg	73,50	10	7,35
Kennemerland Kunstijsbaan	73,80	10	7,38
Twente IJbaan	77,00	11	7,00
De Westfries	80,10	10	8,01
Kunstijsbaan Breda	80,10	10	8,01
Sportboulevard Dordrecht	83,30	10	8,33
Kardinge	88,00	12	7,33
IJssportcentrum Eindhoven	88,00	12	7,33
Elfstedenhal	95,00	11	8,64
Triavium	88,20	10	8,82
De Vechtsebanen	106,70	11	9,70
De Uithof	121,00	12	10,08
Thialf	116,00	10	11,60
Gemiddeld	84,96	10,53	8,06

Bron: Mulier instituut/HAN/Fontys, databestand Toegangsprijsmonitor 2023/2024.

* IJshal de Vliet is de nieuwe naam van Schaatsshal Leiden.

Het prijsverschil in 2023/2024 tussen een los ijsbaanbezoek en een ijsbaanbezoek met een rittenkaart is 1,10 euro ([tabel 3.5](#)). Daarmee kost een los ijsbaankaartje 12 procent meer dan een ijsbaanbezoek met een rittenkaart. Dit is vergelijkbaar met de peiling in 2022/2023.

Tabel 3.5**Absoluut en relatief verschil toegangsprijs ijsbaanbezoek tussen een los bezoek en een bezoek met rittenkaart**

	Los bezoek (in € per bezoek)	Bezoek met rittenkaart (in € per bezoek)	Absoluut verschil (in €)	Relatief verschil (als % van prijs los bezoek)
2021/2022	7,88	6,76	1,12	14,2
2022/2023*	8,58	7,51	1,07	12,5
2023/2024	9,15	8,06	1,10	12,0

Bron: Mulier instituut/HAN/Fontys, databestand Toegangsprijsmonitor 2023/2024.

* Met terugwerkende kracht hebben we enkele correcties doorgevoerd in de resultaten over het seizoen 2022/2023. Hierdoor wijken de resultaten over 2022/2023 af van de resultaten die we presenteren in de Toegangsprijsmonitor 2022/2023 (Van Vugt, et al., 2023).

Toegangsprijzen klim- en blouderhallen

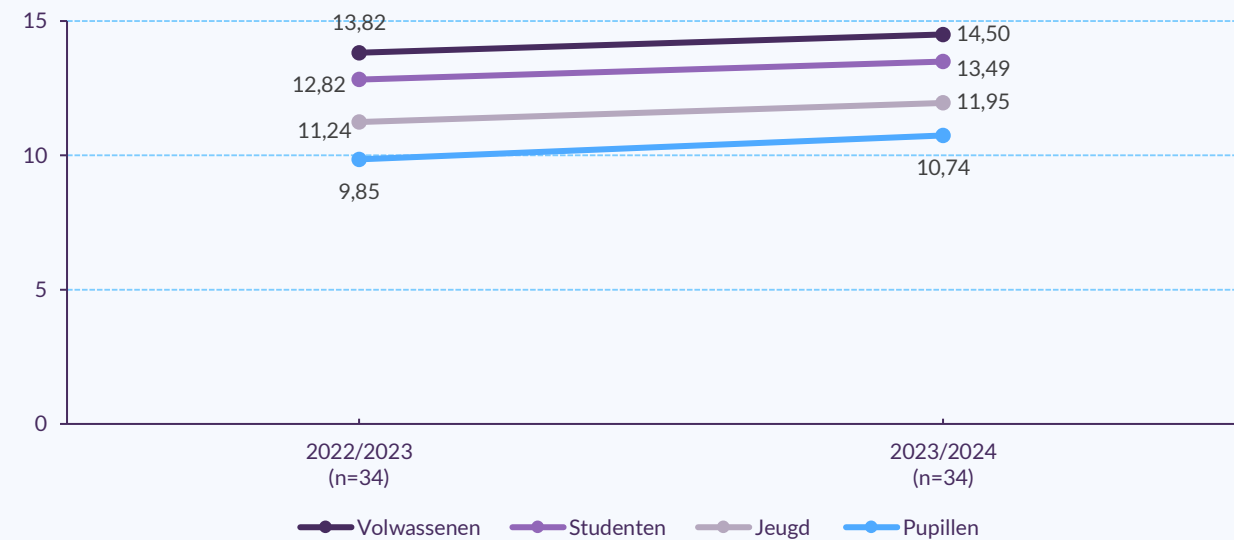
In dit hoofdstuk gaan we in op de toegangsprijzen voor klim- en boulderhallen. Hierbij focussen we op eigenstandige hallen. Dit kunnen commerciële en niet-commerciële hallen zijn. Inpandige klim- en boulderwanden in een sporthal, gymzaal, klimbos of openbaar toegankelijke buitenklimwanden laten we buiten beschouwing.

4.1 Klimhallen

De gemiddelde toegangsprijs voor een klimhal in 2023/2024 voor pupillen, jeugd, studenten en volwassenen bedraagt respectievelijk 10,74 euro, 11,95 euro, 13,49 euro en 14,50 euro (figuur 4.1). In vergelijking met 2022/2023 stegen de gemiddelde toegangsprijzen voor alle leeftijdscategorieën. Pupillen betalen gemiddeld 0,89 euro meer, jeugdleden 0,71 euro, studenten 0,67 euro en volwassenen 0,68 euro.

Figuur 4.1
Gemiddelde toegangsprijs bezoek aan klimhal in 2022/2023 en 2023/2024*

(in euro's)

Bron: Mulier instituut/HAN/Fontys, databestand Toegangsprijzimonitor 2023/2024.

Met terugwerkende kracht hebben we enkele correcties doorgevoerd in de resultaten over het seizoen 2022/2023. Hierdoor wijken de resultaten over 2022/2023 af van de resultaten die we presenterden in de Toegangsprijzimonitor 2022/2023 (Van Vugt, et al., 2023).

De gemiddelde toegangsprijs voor klimhallen voor pupillen steeg tussen 2022/2023 en 2023/2024 met 8,9 procent, voor jeugd met 6,3 procent, voor studenten met 5,2 procent en voor volwassenen met 4,9 procent (tabel 4.1). Voor pupillen bedraagt de

reële stijging 5,6 procent, voor jeugd 3,0 procent, voor studenten 2,0 procent en voor senioren 1,7 procent.

Tabel 4.1

Ontwikkeling gemiddelde toegangsprijs bezoek aan klimhal tussen 2022/2023 en 2023/2024, met en zonder verrekening consumentenprijsindex (CPI)

(in procenten)

	2023/2024 t.o.v. 2022/2023	
	Zonder CPI-verrekening	Met CPI-verrekening
Pupillen	8,9	5,6
Jeugd	6,3	3,0
Studenten	5,2	2,0
Volwassenen	4,9	1,7

Bron: Mulier instituut/HAN/Fontys, databestand Toegangsprijsmonitor 2023/2024.

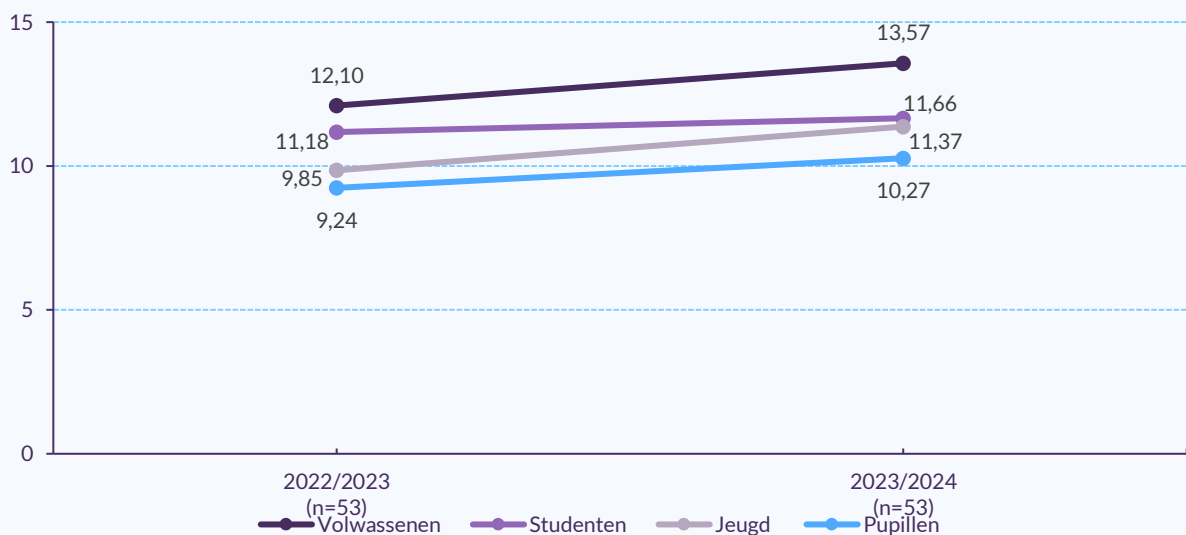
4.2 Boulderhallen

De gemiddelde toegangsprijs voor een boulderhal in 2023/2024 voor pupillen, jeugd, studenten en volwassenen bedraagt respectievelijk 10,27 euro, 11,37 euro, 11,66 euro en 13,57 euro (figuur 4.2). In vergelijking met de vorige peiling (2022/2023) stegen de gemiddelde toegangsprijzen voor alle leeftijdscategorieën. Pupillen betalen gemiddeld 1,03 euro meer, jeugdleden 1,52 euro, studenten 0,48 euro en volwassenen 1,47 euro.

Figuur 4.2

Gemiddelde toegangsprijs bezoek aan boulderhal in 2022/2023 t/m 2023/2024

(in euro's)

Bron: Mulier instituut/HAN/Fontys, databestand Toegangsprijsmonitor 2023/2024.

Met terugwerkende kracht hebben we enkele correcties doorgevoerd in de resultaten over het seizoen 2022/2023. Hierdoor wijken de resultaten over 2022/2023 af van de resultaten die we presenteerden in de Toegangsprijsmonitor 2022/2023 (Van Vugt, et al., 2023).

De gemiddelde toegangsprijs voor boulderhallen voor pupillen steeg tussen 2022/2023 en 2023/2024 met 11,1 procent, voor jeugd met 15,4 procent, voor studenten met 4,3 procent en voor volwassenen met 12,1 procent ([tabel 4.2](#)). Voor pupillen bedraagt de reële stijging 7,7 procent, voor jeugd 11,9 procent, voor studenten 1,1 procent en voor volwassenen 8,7 procent.

Tabel 4.2

Ontwikkeling gemiddelde toegangsprijs bezoek aan boulderhal tussen 2022/2023 en 2023/2024, met en zonder verrekening consumentenprijsindex (CPI)

(in procenten)

	2023/2024 t.o.v. 2022/2023	
	Zonder CPI-verrekening	Met CPI-verrekening
Pupillen	11,1	7,7
Jeugd	15,4	11,9
Studenten	4,3	1,1
Volwassenen	12,1	8,7

Bron: Mulier instituut/HAN/Fontys, databestand Toegangsprijsmonitor 2023/2024.

Conclusie en reflectie

5.1 Toegangsprijzen

Zwembaden

De gemiddelde toegangsprijs van een los zwembadbezoek in 2023/2024 is 6,01 euro. Ten opzichte van 2022/2023 steeg de gemiddelde toegangsprijs, namelijk met een reële stijging van 2,9 procent.

Voor een zwembadbezoek met een badenkaart is de gemiddelde toegangsprijs 4,91 euro in 2023/2024. Ten opzichte van 2022/2023 zien we een reële stijging van de gemiddelde toegangsprijs voor een zwembadbezoek met een badenkaart van 2,1 procent.

Ijsbanen

Een los ijsbaanbezoek in 2023/2024 heeft een gemiddelde toegangsprijs van 9,15 euro. Na verrekening van de inflatie zien we dat deze toegangsprijs 3,4 procent hoger is dan in 2022/2023.

De gemiddelde toegangsprijs van een ijsbaanbezoek met een rittenkaart in 2023/2024 is 8,06 euro. Ten opzichte van 2022/2023 zien we een reële stijging van 3,9 procent.

Klimhallen

Voor een bezoek aan een klimhal is de gemiddelde toegangsprijs in 2023/2024 10,73 euro voor pupillen, 11,95 euro voor jeugd, 13,49 euro voor studenten en 14,50 euro voor volwassenen. Ten opzichte van vorige peiling (2022/2023) zien we een reële stijging van respectievelijk 5,6 procent, 3,0 procent, 2,0 procent en 1,7 procent.

Boulderhallen

De gemiddelde toegangsprijs voor een boulderhal in 2023/2024 is 10,27 voor pupillen, 11,37 euro voor jeugd, 11,66 voor studenten en 13,57 euro voor volwassenen. Ten opzichte van de vorige peiling (2022/2023) zien we een reële stijging van respectievelijk 7,7 procent, 11,9 procent, 1,1 procent en 8,7 procent.

5.2 Reflectie

De afgelopen jaren hebben de toegenomen bouw- en onderhoudskosten en gestegen energieprijzen ervoor gezorgd dat de exploitatie van sportaccommodaties onder druk staat (Hoekman & Schadenberg, 2023). Dit baart sportorganisaties, exploitanten en gemeenten zorgen. Zeker omdat grote energieverbruikers zoals zwembaden en ijsbanen gevoelig zijn voor veranderingen in energieprijzen (Dalhuisen, Aarnink, & Van der Poel, 2023). Klim- en boulderhallen voelen de

toegenomen bouw- en onderhoudskosten, omdat zij aan strenge veiligheidseisen moeten voldoen die investeringen vragen.

De oplopende kosten kunnen leiden tot exploitatietekorten als daar geen (extra) inkomsten tegenover staan. Om tekorten op te vangen kunnen exploitanten van sportaccommodaties proberen de inkomsten te verhogen, bijvoorbeeld door de toegangsprijzen te verhogen. Er kan ook in de kosten worden gesneden, bijvoorbeeld door openingsuren in te perken.

De stijging van de toegangsprijzen in 2023/2024 kan een na-ijl effect zijn van vorig seizoen. Tussen 2021/2022 en 2022/2023 lag de inflatie namelijk uitzonderlijk hoog (7,6%), de stijging van de toegangsprijzen was toen lager dan de inflatie (Van Vugt, et al., 2023).

5.3 Vervolg

Gezien de toegenomen druk op de exploitatie van sportaccommodaties en dat de betaalbaarheid van sport in brede zin ook aandacht vraagt (Hover & Van Eldert, 2023), is het belangrijk om de ontwikkelingen van toegangsprijzen te blijven volgen. Daarom zijn het Mulier Instituut, de Hogeschool van Arnhem en Nijmegen en Fontys Hogeschool voornemens de monitoring van de toegangsprijzen voor sportaccommodaties voort te zetten. In de volgende peiling over het seizoen 2024/2025 willen we opnieuw de toegangsprijzen van zwembaden, ijsbanen en klim- en boulderhallen in kaart brengen.

Bronnen

CBS Statline. (2023). *Consumentenprijzen; prijsindex 2015=100*. Opgeroepen op juni 2024, van <https://opendata.cbs.nl/#/CBS/nl/dataset/83131NED/table>

CBS Statline. (z.d.). *Exploitanten sportaccommodaties; werkzame personen, baten en lasten*. Opgeroepen op juni 2024, van <https://opendata.cbs.nl/statline/#/CBS/nl/dataset/84138NED/table?ts=1718613668906>

CBS. (z.d.). *Consumentenprijsindex*. Opgeroepen op juni 2024, van <https://www.cbs.nl/nl-nl/reeksen/tijd/consumentenprijzen/consumentenprijsindex>

Dalhuisen, C., Aarnink, A., & Van der Poel, H. (2023). *Energieverbruik in de sport: verkenning van de gevoeligheid van de sportsector voor ontwikkelingen in de energieprijzen*. Mulier Instituut.

Hoekman, R., & Schadenberg, B. (2023). *Onderbenutting van sportaccommodaties: kennis- en innovatiescan WP5*. Mulier Instituut.

Hollander, E., & Aarnink, A. (2023). Zwembaden in Nederland. In H. Van der Poel, & R. Hoekman, *Sportaccommodaties in Nederland 2023* (pp. 96-136). Mulier Instituut.

Hover, P., & Van Eldert, P. (2023). *Betaalbaarheid van sport: kennis- en innovatiescan WP6*. Mulier Instituut.

Kronenburg, J., & Vierwind, M. (2024, mei 29). *Wat betekent het hoofdlijnenakkoord voor sport en bewegen*. Opgehaald van <https://www.allesoversport.nl/thema/beleid/wat-betekent-het-hoofdlijnenakkoord-voor-sport-en-bewegen/>

Ruikes, D., & Aarnink, A. (2023). Gebruik en tevredenheid. In H. Van der Poel, & R. Hoekman, *Sportaccommodaties in Nederland 2023: kengetallen en kenmerken* (pp. 251-295). Mulier Instituut.

Van Eldert, P. (2023). *Monitor sportuitgaven gemeenten 2022: gemeentelijke uitgaven aan sport in de periode 2017 tot en met 2022*. Mulier Instituut.

Van Eldert, P., & Van der Heijden, J. (2023). Exploitatie en financiering. In H. Van der Poel, & R. Hoekman, *Sportaccommodaties in Nederland 2023* (pp. 209-250). Mulier Instituut.

Van Vugt, H., Hover, P., Schoemaker, J., Berfelo, B., Van Bezooijen, B., & Van Rooijen, M. (2023). *Toegangsprijzmonitor 2022/2023: toegangsprijzen Nederlandse sportaccommodaties*. Mulier Instituut.

Van Vugt, H., Van Eldert, P., Van Bezooijen, B., Schoemaker, J., Pannen, A., & Berfelo, B. (2024). *Contributiemonitor 2023/2024: contributies en bondsafdrachten Nederlandse sportverenigingen*. Mulier Instituut.

Bijlage 1 – Toegangsprijs zwembaden naar gemeentekennmerken

Los zwembadbezoek

Tabel B1.1

Gemiddelde toegangsprijs los zwembadbezoek in 2023/2024, naar gemeentekennmerken

	Gemiddelde toegangsprijs (in euro's)	n
Totaal	6,01	363
<i>Gemeentelijke netto sportuitgaven per inwoner**</i>		
Onder landelijk gemiddelde	6,09	223
Boven landelijk gemiddelde	5,90	132
<i>Gemiddeld jaarinkomen per inwoner**</i>		
Onder landelijk gemiddelde	5,90	248
Boven landelijk gemiddelde	6,29	111
<i>Aandeel inwoners met sportverenigingslidmaatschap**</i>		
Onder landelijk gemiddelde	6,10	184
Boven landelijk gemiddelde	5,93	176
<i>Aandeel inwoners met migratieachtergrond***</i>		
Onder landelijk gemiddelde	6,07	215
Boven landelijk gemiddelde	5,94	145
<i>Aandeel inwoners dat voldoet aan beweegrichtlijnen**</i>		
Onder landelijk gemiddelde	6,01	161
Boven landelijk gemiddelde	6,01	196
<i>Aandeel hoogopgeleide inwoners*</i>		
Onder landelijk gemiddelde	6,02	253
Boven landelijk gemiddelde	5,98	103

Bron: Mulier instituut/HAN/Fontys, databestand Toegangsprijsmonitor 2023/2024; Door CBS verzamelde gemeentelijke data (lv3), 2023; CBS Statline, 2021, 2022 & 2023; KISS NOC*NSF, 2022; GGD'en, CBS en RIVM, Corona Gezondheidsmonitor Volwassenen en Ouderen 2022. Bewerking: Mulier Instituut.

* Data voor achtergrondkenmerk uit 2021.

** Data voor achtergrondkenmerk uit 2022.

*** Data voor achtergrondkenmerk uit 2023.

Badenkaart

Tabel B1.2

Gemiddelde toegangsprijs met badenkaart zwembadbezoek in 2023/2024, naar gemeentekennmerken

	Gemiddelde toegangsprijs (in euro's)	n
Totaal	4,91	250
<i>Gemeentelijke netto sportuitgaven per inwoner**</i>		
Onder landelijk gemiddelde	5,00	154
Boven landelijk gemiddelde	4,78	89
<i>Gemiddeld jaarinkomen per inwoner**</i>		
Onder landelijk gemiddelde	4,82	172
Boven landelijk gemiddelde	5,16	75
<i>Aandeel inwoners met sportverenigingslidmaatschap**</i>		
Onder landelijk gemiddelde	5,01	131
Boven landelijk gemiddelde	4,82	116
<i>Aandeel inwoners met migratieachtergrond***</i>		
Onder landelijk gemiddelde	4,77	146
Boven landelijk gemiddelde	5,14	101
<i>Aandeel inwoners dat voldoet aan beweegrichtlijnen**</i>		
Onder landelijk gemiddelde	4,90	117
Boven landelijk gemiddelde	4,94	130
<i>Aandeel hoogopgeleide inwoners*</i>		
Onder landelijk gemiddelde	4,88	175
Boven landelijk gemiddelde	5,00	69

Bron: Mulier instituut/HAN/Fontys, databestand Toegangsprijzmonitor 2023/2024; Door CBS verzamelde gemeentelijke data (lv3), 2023; CBS Statline, 2021, 2022 & 2023; KISS NOC*NSF, 2022; GGD'en, CBS en RIVM, Corona Gezondheidsmonitor Volwassenen en Ouderen 2022. Bewerking: Mulier Instituut.

* Data voor achtergrondkenmerk uit 2021.

** Data voor achtergrondkenmerk uit 2022.

*** Data voor achtergrondkenmerk uit 2023.

Huib van Vugt
h.vanvugt@mulierinstituut.nl

Peter van Eldert
p.vaneldert@mulierinstituut.nl